WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY 6a
NA ROK SZKOLNY 2026/2027

I. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z HISTORII (KLASA 6)

Podczas oceniania osiągnięć edukacyjnych ucznia z historii w klasie 6 uwzględnia się wiedzę historyczną, umiejętności operowania czasem i przestrzenią oraz analizę źródeł:

- **Zakres materiału na okresy:** Na ocenę śródroczną obowiązują wiadomości i umiejętności z działów 1, 2 i 3, natomiast na ocenę roczną obowiązuje materiał z całego roku szkolnego (działy 1–6).
- **Formy weryfikacji wiedzy:** Ocenie podlegają prace pisemne (prace klasowe po każdym bloku tematycznym zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdziany, kartkówki), odpowiedzi ustne oraz praca na lekcji.
- **Kartkówki i odpowiedzi ustne:** Mogą obejmować materiał z maksymalnie 3 ostatnich lekcji i nie wymagają wcześniejszego zapowiadania.
- **Dostosowanie wymagań i wkład pracy:** Wymagania dostosowuje się do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia, uwzględniając jego zaangażowanie i staranność. Praca indywidualna i w grupie oceniana jest oceną cząstkową.

II. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Dział I: Narodziny nowożytnego świata

Ocena	Wymagania edukacyjne (Uczeń...)
Dopuszczający (2)	Wskazuje na mapie trasę wyprawy Krzysztofa Kolumba; wymienia postacie Kolumba, Leonarda da Vinci i Martina Lutra; podaje datę odkrycia Ameryki (1492 r.) z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Definiuje pojęcia: renesans, humanizm, reformacja, protestantyzm, mecenas; podaje przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych; wymienia przykłady dzieł sztuki odrodzenia.
Dobra (4)	Charakteryzuje przyczyny i przebieg reformacji (wystąpienie Lutra, kalwinizm, anglikanizm); opisuje osiągnięcia naukowe i artystyczne renesansu; wyjaśnia cele kontrreformacji i Soboru Trydenckiego.
Bardzo dobra (5)	Porównuje założenia luteranizmu, kalwinizmu i anglikanizmu; analizuje wpływ odkryć geograficznych na gospodarkę i społeczeństwo Europy; omawia rolę druku (Gutenberg) w rozprzestrzenianiu idei.
Celująca (6)	Ocenia przełomowe znaczenie epoki odrodzenia i wielkich odkryć dla rozwoju nowożytnej cywilizacji; interpretuje źródła pisane i dzieła sztuki epoki renesansu.

Dział II: W Rzeczypospolitej szlacheckiej.

Ocena	Wymagania edukacyjne (Uczeń...)
Dopuszczający (2)	Wskazuje na mapie państwo polsko-litewskie; wymienia postacie Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta i Mikołaja Kopernika; podaje datę unii lubelskiej (1569 r.) z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Definiuje pojęcia: szlachta, folwark, pańszczyzna, unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów, bezkrólewie, wolna elekcja; opisuje postać Stefana Batorego.
Dobra (4)	Charakteryzuje strukturę społeczną i gospodarkę folwarczno-pańszczyźnianą; wyjaśnia postanowienia unii lubelskiej i aktu konfederacji warszawskiej; opisuje przebieg pierwszej wolnej elekcji.
Bardzo dobra (5)	Porównuje unię personalną w Krewie z unią realną w Lublinie; analizuje osiągnięcia polskiego Złotego Wieku w nauce i kulturze; omawia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów.
Celująca (6)	Ocenia unikatowość ustroju demokracji szlacheckiej i tolerancji religijnej w Polsce na tle ówczesnej Europy; analizuje teksty źródłowe z epoki (np. Artykuły henrykowskie).

Dział III: W obronie granic Rzeczypospolitej.

Ocena	Wymagania edukacyjne (Uczeń...)
Dopuszczający (2)	Wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej; rozpoznaje postacie Jana III Sobieskiego i Bohdana Chmielnickiego; podaje datę odsieczy wiedeńskiej (1683 r.) z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Definiuje pojęcia: potop szwedzki, husaria, liberum veto, barok, sarmatyzm, powstanie Chmielnickiego; wymienianie główne kierunki wojen XVII wieku.
Dobra (4)	Charakteryzuje przebieg wojen ze Szwecją, Rosją i Turcją oraz powstania na Ukrainie; opisuje zabytki sztuki barokowej i cechy kultury sarmackiej; wyjaśnia pojęcie oligarchii magnackiej.
Bardzo dobra (5)	Wyjaśnia polityczne, gospodarcze i społeczne skutki wojen XVII wieku dla osłabienia Rzeczypospolitej; porównuje cechy stylu renesansowego i barokowego.
Celująca (6)	Wyciąga wnioski dotyczące przyczyn kryzysu państwa polskiego w XVII wieku; przeprowadza krytyczną analizę kultury sarmackiej i jej wpływu na ustrój Rzeczypospolitej.

Dział IV: Od absolutyzmu do republiki.

Ocena	Wymagania edukacyjne (Uczeń...)

Dopuszczający (2)	Uczeń potrafi przy pomocy nauczyciela wymienić najbardziej podstawowe fakty; wskazuje na osi czasu XVII i XVIII w.; rozpoznaje pojęcia: monarchia absolutna, król Słońce, parlament, republika, monarchia parlamentarna; zna postacie: Ludwik XIV, Olivier Cromwell; wie, że we Francji panował absolutyzm, a w Anglii doszło do wojny domowej i zmiany ustroju
Dostateczny (3)	Uczeń samodzielnie wykonuje proste zadania i rozumie najważniejsze procesy; wyjaśnia pojęcia: purytanie, rewolucja angielska, chwalebna rewolucja, Deklaracja praw; opisuje zakres władzy królewskiej w monarchii absolutnej; wskazuje na mapie Francję i Anglię
Dobra (4)	Uczeń sprawnie posługuje się wiedzą i dostrzega związki przyczynowo – skutkowe; wyjaśnia znaczenie Edyktu nantejskiego i skutki jego odwołania przez Ludwika XIV; zna postacie: kardynał Richelieu (twórca podwalin absolutyzmu), Jean – Baptiste Colbert (merkantylizm); charakteryzuje rządy Olivera Cromwella jako lorda protektora ora przyczyny konfliktu między królem a parlamentem w Anglii; porównuje ustrój monarchii absolutnej z ustrojem monarchii parlamentarnej
Bardzo dobra (5)	Uczeń wykazuje się pełnym zrozumieniem epoki i samodzielnie analizuje źródła historyczne; analizuje i ocenia reformy gospodarcze Colberta oraz ich wpływ na potęgę XVII – wiecznej Francji; wyjaśnia pojęcie merkantylizm i potrafi opisać jego zasady; przedstawia etapy rewolucji angielskiej i szczegółowo opisuje mechanizm funkcjonowania monarchii parlamentarnej w Anglii; wyciąga wnioski z tekstów źródłowych np. fragmentów Deklaracji praw
Celująca (6)	Ocenia moralne i polityczne aspekty egzekucji Karola I Stuarta na tle ówczesnej Europy; potrafi powiązać narodziny republiki w Anglii i idee oświeceniowe z późniejszymi wydarzeniami na świecie np. rewolucją francuską lub amerykańską

Dział V: Upadek Rzeczypospolitej

Ocena	Wymagania edukacyjne (Uczeń...)
Dopuszczający (2)	Wymienia postać Stanisława Augusta Poniatowskiego; podaje datę uchwalenia Konstytucji 3 Maja (1791 r.) oraz pierwszego rozbioru Polski z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Definiuje pojęcia: oświecenie, trójpodział władzy, Sejm Wielki, rozbiory, powstanie kościuszkowskie; wskazuje państwa zaborcze (Rosja, Prusy, Austria).
Dobra (4)	Charakteryzuje idee oświecenia (Monteskiusz, Wolter); opisuje reformy Sejmu Wielkiego i postanowienia Konstytucji 3 Maja; omawia przebieg powstania kościuszkowskiego (1794 r.).

Bardzo dobra (5)	Porównuje postanowienia i przebieg trzech rozbiorów Polski (1772, 1793, 1795); analizuje przyczyny upadku Rzeczypospolitej (wewnętrzne i zewnętrzne); omawia rolę Komisji Edukacji Narodowej.
Celująca (6)	Ocenia znaczenie Konstytucji 3 Maja i Insurekcji Kościuszkowskiej dla polskiej tożsamości narodowej; dokonuje wszechstronnej analizy przyczyn utraty niepodległości.

Dział VI: Rewolucja francuska i okres napoleoński

Ocena	Wymagania edukacyjne (Uczeń...)
Dopuszczający (2)	Wskazuje postacie Napoleona Bonaparte i Jana Henryka Dąbrowskiego; podaje nazwę polskiego hymnu narodowego (Mazurek Dąbrowskiego) z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Definiuje pojęcia: rewolucja francuska, Republika, Kodeks Napoleona, Legiony Polskie we Włoszech, Księstwo Warszawskie (1807 r.); podaje datę bitwy pod Waterloo (1815 r.).
Dobra (4)	Charakteryzuje przyczyny rewolucji francuskiej i drogi Napoleona do władzy; opisuje powstanie i szlak bojowy Legionów Polskich; omawia ustrój i ziemie Księstwa Warszawskiego.
Bardzo dobra (5)	Analizuje znaczenie Kodeksu Napoleona dla prawodawstwa europejskiego; ocenia stosunek Napoleona do sprawy polskiej i bilans epoki napoleońskiej dla Polaków.
Celująca (6)	Ocenia wpływ rewolucji francuskiej i epoki napoleońskiej na przemiany społeczno-polityczne w Europie; analizuje tekst tekstu polskiego hymnu jako źródła historycznego.

III. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

Nauczyciel zgodnie z terminami określonymi w Statucie Szkoły przedstawia uczniowi przewidywaną ocenę roczną, z którą uczeń może się nie zgodzić. Uczeń lub jego rodzic składa wniosek o podwyższenie przewidywanej oceny rocznej nie później jednak niż na 6 dni roboczych przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej. Nauczyciel przedmiotu umożliwia uczniowi spełnienie wymagań na wnioskowaną ocenę poprzez przeprowadzenie sprawdzianu wiedzy i umiejętności (w formie pisemnej lub ustnej) obejmującego zakres wymagań na tę ocenę. Sprawdzian przeprowadza się przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej. Ustalona w tym trybie ocena nie może być niższa niż przewidywana.

Agnieszka Grajek